Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0520U100463

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-09-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панченко Юлія Олександрівна

2. Panchenko Yuliya O.

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.18

Назва наукової спеціальності: Очні хвороби

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-09-2020

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Київська міська клінічна офтальмологічна лікарня "Центр мікрохірургії ока"

Код за ЄДРПОУ: 05389534

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, 3, м. Київ, Київ, 03680, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.613.05

Повне найменування юридичної особи: Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, 9, м. Київ, Київська обл., 04112, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, 9, м. Київ, Київська обл., 04112, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.56

Тема дисертації:

1. Діабетична макулопатія у хворих на цукровий діабет 2 типу (питання патогенезу, фактори ризику, прогнозування розвитку і рецидивів після хірургічного лікування)

2. Diabetic maculopathy in patients with type 2 diabetes (issues of pathogenesis, risk factors, prognostication of development and relapses after surgical treatment)

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена вирішенню актуальної проблеми сучасної офтальмології – підвищенню ефективності хірургічного лікування ДМП у пацієнтів з ДР та ЦД2 на підставі вивчення нових ланок її патогенезу, визначення факторів ризику і прогнозування розвитку і прогресування, а також рецидивів після хірургічного лікування. Проведено дослідження ефективності сучасних вітреоретинальних втручань лікування ДМП; особливості клінічного перебігу, терміни виникнення, характер і розподіл рецидивів ДМП, значення ДМН в структурі рецидивів у пацієнтів із ДР і ЦД2 в залежності від методу операції. Запропоновано проект робочої класифікації рецидивів ДМП після хірургічного лікування. Встановлено роль порушення реактивності тромбоцитів у розвитку ДМП і ДМН при ДР і ЦД2. Фактором ризику прогресування ДМП було

підвищення реактивності пуринових рецепторів Тц до АДФ. Стереотипними чинниками ДМН при НПДР і ПДР виступала гіперреактивність Тц стосовно Ан-2 і ФАТ. Встановлено зв'язок ендотеліну-1, змісту TNF□ в крові і поліморфізму rs1800629 гена TNF□, а також фактора росту тромбоцитів (PDGF-BB) і поліморфізму rs1800818 гена PDGFB з рецидивами ДМП після хірургічного лікування пацієнтів із ДР і ЦД2. Розроблено математичні моделі прогнозування ДМП після хірургічного лікування і, на їх основі, калькулятори, у пацієнтів з ДР і ЦД2. Ключові слова: діабетична макулопатія, цукровий діабет 2 типу, хірургічне лікування, рецидиви, реактивність тромбоцитів, ендотелін-1, TNF□, PDGF-BB, rs1800818, rs1800629 гена TNF□, прогнозування.

2. The dissertation is dedicated to solving of a challenging problem of the current ophthalmology – to improve the quality of surgical treatment of diabetic maculopathy (DMP) in patients with diabetic retinopathy (DR) and type 2 diabetes (T2D) on the ground of studying the new elements of its pathogenesis, determining risk factors and prognostication of development and progression, as well as relapses after the surgical treatment. The scientific data about the DMP relapses after the vitreoretinal interventions were amplified. By their character and clinical course the relapses were divided into early transitional (occurred in the month 1-3 and disappeared later), early persistent (occurred in the month 1-3 and then remained for 6-12 months) and late (occurred after 6-12 months and not regressed). It was identified for the first time that in patients, who do not have DMP and who are on the early stages of DR, PL hyperreactivity to adrenalin and collagen was detected. The risk factors of DMP progression associated with NPDR included the increase of purine receptor reactivity, the stereotypical factors of DME included AT1- and PAF-receptors hyperreactivity. It was identified for the first time that the DMP and DME progression in patients with PDR caused hyperreactivity of PL purine receptors in the setting of AT1- and PAF-receptors hyperreactivity. In the presence of dominant PL reactivity to collagen the development of DME was limited. The scientific data about the pathogenic significance of repeated increase of ET1 level in the blood of the patients with DMP: the minimal hormone level was observed with the primary NPDR and the maximal level was observed with PDR, were made more specific. The high ET1 level defined the early persistent relapses of DMP after the surgical treatment. High TNF□ level defined DMP relapses after vitreoretinal interventions regardless of their type. The highest effect of TNF□ was observed on the occurrence of the early persistent relapses. It was identified for the first time that in the Ukrainian patient cohort the gene TNF□ rs1800629 polymorphism was associated with DMP development. The genotypes with the minor A allele increased the risk of DMP development. High TNF□ level in the blood of the carriers of allele A of gene PDGFB rs1800818 polymorphism was a pathogenetic factor of DMP relapses and it was associated with the higher central retinal thickness (CRT) before the surgical intervention as well as during 1 year of follow up compared to the allele G carriers. The scientific data regarding the role of the PDGF-BB level in the blood of the patients with DMP in the setting of moderate to severe NPDR and PDR ($p<0.001$) were made more specific. It was identified for the first time that the high blood level of PDGF-BB before the surgical treatment defined the relapses of DMP: the regressional model of relapses development depending on the initial level of PDGF-BB had the prognostic accuracy of 89,8% ($p<0,001$), which proved its pathogenetic significance. New information was added to the scientific data about the association of gene PDGFB rs1800818 polymorphism with DMP in the Ukrainian patients: a minor allele C diminished the risk of DMP. It was identified for the first time that gene PDGFB rs1800818 polymorphism was associated with DMP relapses after the surgical treatment: the relapse risk in the minor allele C carriers was substantially diminished (OR=0,07; PI 0,04-0,12; $p<0,001$). It was identified for the first time that the allele C carriers had lesser PDGF-BB level compared to the allele T carriers, what explained the protective effect of gene PDGFB rs1800818 polymorphism regarding the development of DMP relapses. Pathogenic factors of DME risk were demonstratively identified for the first time with the help of the mathematical modeling and these risks appeared to be the increase of PL aggregation due to angiotensin-2 (An-2), PAF and collagen influence. The etiological factors of DMP relapses were polymorphisms of gene PDGFB rs1800818 and gene TNF□ rs1800629, and the pathogenetic factors were increases of the blood levels of PDGF-BB and TNF□. The significant factors of DME relapses after the surgical interventions were the genotypes of polymorphisms of gene PDGFB rs1800818 and gene TNF□ rs1800629, blood level of PDGF-BB and CRT before the surgical intervention. A project of the working classification of the DMP relapses after surgical treatment in

patients with DR and T2D was developed. It included the types of relapses, the terms of the relapses occurrence after the surgical treatment, clinical source, and treatment methods. Mathematical models of prognostication of DMP after surgical treatment were developed, as well as a calculator of prognosis in the Excel operating environment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Могілевський Сергій Юрійович
2. Mogileyvskyy Sergey Yu.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Могілевський Сергій Юрійович
2. Mogileyvskyy Sergey Yu.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Путієнко Олексій Олексійович

2. Putienko Alexey O.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Веселовська Зоя Федорівна

2. Veselovska Zoia

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сакович Василій Микитович

2. Sakovych Vasylii Mykytovych

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Риков Сергій Олександрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Риков Сергій Олександрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.